ปัญหาการสอนทักษะการพูดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

Problems with Teaching Speaking Skills of the Undergraduates, Rajamangala University of Technology Thanyaburi

จิรวัฒน์ เพชรรัตน์[1]

Jirawat Petcharat[2]

(Received: January 3, 2019; Revised: April 29, 2019; Accepted: June 5, 2019)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการสอนทักษะการพูดระดับปริญญาตรี ในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการใช้หลักสูตร ประมวลการสอนและเอกสารประกอบการเรียนการสอนทักษะการพูด ตลอดจนศึกษาในด้านความเพียงพอเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์กิจกรรมประกอบการเรียนการสอนและการวัดผลทักษะการพูดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการพูดมีความสำคัญมาก สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ครูส่วนใหญ่ที่ชอบสอนวิชานี้เนื่องจากได้รับมอบหมายจากผู้รับผิดชอบรายวิชาให้สอน และมีในหลักสูตรจึงต้องสอน หลักสูตรมีเนื้อหาไกลตัวผู้เรียนและมากเกินไป มีความซ้ำซ้อน ไม่น่าสนใจ ครูมีโอกาสวัดผลได้น้อยครั้งและไม่มีเวลาวัดผลได้ทันที ครูใช้อุปกรณ์การสอนในระดับปานกลาง จำนวนผู้เรียนในชั้นมีมากเกินไปไม่สามารถฝึกได้ทั่วถึง

คำสำคัญ: ปัญหาการสอน ทักษะการพูด นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

Abstract

This research aims to study the way in which speaking skills are taught at undergraduate level, looking at problems and obstacles of utilizing curricula, syllabi, and teaching and learning materials for speaking skills courses, and at the same time studying the adequacy of materials used, activities and evaluation of speaking skills of the bachelor's degree students of Rajamangala University of Technology Thanyaburi. According to the research, it was found that speaking skills were very important and could be applied in an everyday life. A majority of teachers taking charge of this subject had been assigned to give lessons by a person responsible for this syllabus. It was found that the contents of the course were irrelevant, redundant and uninteresting. Teachers rarely evaluated speaking skills or did not have time to monitor the course properly. The quality of teaching materials used by teachers was rated at a moderate level. Individual practice was impossible due to a large number of students in the classroom.

Keywords: Problems with teaching, Speaking skill, The bachelor's degree students, Rajamangala University of Technology Thanyaburi

[1] รองศาสตราจารย์ ดร.สาขาวิชาภาษาตะวันออก คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

[2] Associate Professor Dr., The Eastern Languages, Faculty of Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Thanyaburi

บทนำ

มนุษย์จำเป็นต้องมีการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก ให้ผู้อื่นรับรู้ ทักษะหนึ่งที่ใช้ในการสื่อสารคือ การพูด วราภรณ์ ทองสัมฤทธิ์ และวิภาวรรณ อยู่เย็น (2549, หน้า 139) ให้คำอธิบายว่า การพูด หมายถึง การสื่อสารด้วยถ้อยคำ ท่าทาง และน้ำเสียง โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้ฟังทราบ เข้าใจ และ/หรือตอบสนองในสิ่งที่ผู้พูดต้องการ นอกจากนี้ จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และวีรวัฒน์ อินทรพร (2556, หน้า 255) ได้กล่าวว่า การพูด คือ การถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก หรือความต้องการของผู้พูด เพื่อสื่อความหมายไปยังผู้ฟัง โดยใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง และอากัปกิริยาท่าทางจนเป็นที่เข้าใจกันได้ การพูด มีความสำคัญต่อมนุษย์และมีบทบาทในการศึกษา ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน มนุษย์ใช้ทักษะการพูดมากที่สุดในการติดต่อสื่อสารกับคนอื่นๆ เนื่องจากการพูดทำให้เกิดความเข้าใจได้ง่าย การพูดอย่างมีประสิทธิภาพย่อมก่อให้เกิดผลดีทั้งแก่ผู้พูดและส่วนรวม เรามักจะพบว่าผู้ที่ประสบความสำเร็จในหน้าที่ การงาน การสมาคม กับบุคคลอื่น และการดำเนินกิจธุระต่างๆ ล้วนแต่เป็นคนที่มีประสิทธิภาพในการพูดทั้งสิ้น ธิดา โมสิกรัตน์ (2556, หน้า 243) กล่าวว่า การพูดมีความสำคัญในชีวิต สังคม การศึกษา และกิจกรรมต่างๆ นอกจากนี้ ยังเป็นช่องทางแสดงให้เห็นบุคลิกลักษณะ ชีวิตจิตใจ วัฒนธรรม ตลอดจนชีวทัศน์และโลกทัศน์ของผู้พูด โดยมีเป้าหมายที่ทำให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข

ราชบัณฑิตยสถาน (2556, หน้า 558) ให้ความหมายของคำ “ทักษะ” ไว้ว่า “ความชำนาญ” หมายถึงความชำนาญซึ่งเกิดจากการฝึกฝนอยู่เสมอ ทักษะการใช้ภาษาประกอบด้วย การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ทั้ง 4 ประการนี้เป็นทักษะที่ต้องอาศัยการฝึกฝนจึงจะเรียนได้ผลดี การมีโอกาสฝึกฝนการใช้ภาษาในด้านต่างๆ จะช่วยให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพในการใช้ภาษาได้ดี สุจะปะนีย์ นาครทรรพ (2556, หน้า 348) กล่าวว่า การใช้ภาษาได้ดี ทำให้สามารถประกอบกิจการต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นการช่วยให้เกิดความร่วมมือของชนในชาติ

นพดล จันทร์เพ็ญ (2557, หน้า 68) กล่าวว่าในชีวิตประจำวันของเรา การพูดนับเป็นพฤติกรรมการใช้ภาษาที่ใช้มากเป็นอันดับ 2 รองจากการฟัง ซึ่งเป็นกิจกรรมการใช้ภาษาที่ใช้มากที่สุด นอกจากฟังเสียงอื่นๆ แล้วสิ่งที่ฟังก็คือ เสียงพูด การพูดช่วยให้ประสบความสำเร็จทั้งในชีวิตประจำวันและการประกอบกิจการ งานต่าง ๆ

อย่างไรก็ตามแม้ทักษะการพูดจะมีความสำคัญมากทักษะหนึ่ง ในฐานะเป็นเครื่องมือสื่อสาร และวิชาภาษาไทยมีความสำคัญในการศึกษาเล่าเรียน ทั้งยังเป็นวิชาบังคับสำหรับทุกชั้นในหลักสูตรทุกระดับ แต่ก็ยังมีปัญหาในการเรียนการสอน ดังที่ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2556, หน้า 377) ได้กล่าวถึง ปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทยในเชิงบุคคลว่า จะเกิดจากผู้สอนและผู้เรียนเป็นหลักเสมอ ซึ่งปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทยด้านทักษะการพูดนั้น มีผู้วิจัยได้ศึกษาและสรุปผลการวิจัยไว้ อาทิ ลมโชย เจริญวงศ์ (2528, หน้า 85) ได้สรุปผลการวิจัยว่า กิจกรรมการเรียนทักษะการพูดนั้น ทำให้ได้รับประสบการณ์กว้างขวางขึ้น และปัญหาด้านการประเมินผล ทั้งครูและนักเรียนนั้นยังต้องมีการปรับปรุง

การพูดเป็นทักษะการสื่อสารที่มีความสำคัญในชีวิตประจำวันมาก เพราะเราต้องใช้การพูดเพื่อการสื่อสารให้บุคคลที่เกี่ยวข้องเข้าใจกันก่อน ถ้าสื่อสารกันได้ดี การกระทำกิจการงานต่างๆ จะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวได้ว่า การพูดทำให้เกิดความเข้าใจได้ง่าย เป็นเครื่องมือของการสมาคม และทำให้เกิดความสำเร็จในชีวิต

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี (2529, หน้า 12) ทรงพระนิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนานวัตกรรมเสริมทักษะการเรียนการสอนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย” องค์ผู้วิจัย ได้เชิญครูผู้สอนวิชาภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และผู้เกี่ยวข้องมาประชุม เพื่ออภิปรายเกี่ยวกับปัญหาในการเรียนการสอนภาษาไทย ผลการประชุมพิเคราะห์ปัญหาด้านทักษะการพูด สรุปได้ว่า ปัญหาที่เกี่ยวกับทักษะการพูด คือ นักเรียนพูดไม่ชัด เช่น คำควบกล้ำ ตัว ร-ล ปัญหาเกี่ยวกับลีลาการพูด การแบ่งจังหวะวรรคตอน น้ำหนักเสียง และการกำหนดขอบเขตเนื้อหาของเรื่องที่จะพูด นอกจากนั้นนักเรียนยังมีปัญหาเกี่ยวกับภาษาถิ่นด้วย

นอกจากปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทยดังกล่าวแล้ว ยังมีปัญหาการใช้ภาษาไทยที่เกี่ยวกับการพูด ดังที่นักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญกล่าวให้ข้อคิด และให้ข้อเสนอแนะไว้พอสรุปได้ดังนี้

นิตยา กาญจนะวรรณ (2551, หน้า 7-8) กล่าวถึงปัญหาการใช้ภาษาไทยว่า อาจมีปัญหาหลายเรื่อง เช่น การออกเสียง การเขียนคำ การอ่านคำ การเลือกใช้คำ ผู้ใช้ภาษาควรต้องใช้ให้เหมาะสมกับ ผู้พูด และเหมาะสมกับโอกาสและสถานการณ์ในแต่ละครั้งด้วย

พรทิพย์ พุกผาสุก (2556, หน้า 230-254) กล่าวถึงปัญหาการใช้ภาษาไทย สรุปได้ว่า อาจจะเกิดจากปัญหาด้านต่าง ๆ อาทิ การออกเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์ผิด การเลือกคำมาใช้ผิด จะทำให้เกิดปัญหาในการสื่อสาร และการใช้สำนวนจะต้องใช้ให้ถูกต้องตามความหมาย และใช้ตามสำนวนที่มีมาแต่เดิม โดยไม่เปลี่ยนแปลงถ้อยคำ

นอกจากปัญหา ข้อคิด และข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้สอนวิชาภาษาไทยมาโดยตลอด ก็ประสบปัญหาการเรียนการสอนทักษะภาษาด้านการพูดเช่นเดียวกัน ซึ่งจากประสบการณ์การสอนวิชาภาษาไทยติดต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน ผู้วิจัยประสบปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาศิลปะการพูด ในระดับปริญญาตรี ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนต่ำกว่าเป้าหมายที่วางไว้ คือ ร้อยละ 80 จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยได้สังเกตและวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ สาเหตุหนึ่งก็คือ ผู้เรียนไม่ค่อยได้มีโอกาสพูดแสดงความคิดเห็นมากนัก ทั้งนี้เพราะผู้เรียนมีจำนวนมาก การเรียนการสอนภาษาไทยจำเป็นต้องมีความพิถีพิถัน และเอาใจใส่เกี่ยวเข็ญเป็นพิเศษ ฝึกฝนอยู่เสมอ ถ้ามีผู้เรียนเป็นจำนวนมาก ก็ทำให้ผู้สอนเกี่ยวเข็ญไม่ได้เต็มที่ ประสิทธิภาพจึงไม่เป็นไปตามที่ครูประสงค์ ปัญหาก็เกิดตามมา ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2556, หน้า 378) กล่าวถึงปัญหาในการเรียนการสอนที่เกิดจากตัวผู้เรียน คือ ผู้เรียนจะมุ่งที่ผลการเรียนการสอนมากกว่ากระบวนการเรียนการสอน มุ่งที่การสอบมากกว่ากิจกรรมในการเรียนการสอน ผู้เรียนจำนวนมากไม่สนใจเรื่องที่จะทำให้เกิดคุณภาพและประสิทธิภาพ แต่สนใจในเรื่องที่จะเกี่ยวเนื่องและสัมพันธ์กับการสอบเป็นหลักใหญ่

ฉัตรวรุณ ตันนะรัตน์ (2546, หน้า 3) ให้ข้อคิดเกี่ยวกับการพูดไว้ในหนังสือการพูดเบื้องต้น พอสรุปได้ว่า “การพูดได้” กับ “การพูดเป็น” นั้น ไม่เหมือนกัน กล่าวคือ การพูดได้เป็นพัฒนาการของมนุษย์ ส่วนการพูดเป็นนั้น จำเป็นต้องศึกษาเรียนรู้และฝึกฝน กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ คนเราส่วนใหญ่จะพูดได้ แต่ยังพูดไม่เป็น การที่เราจะเป็นคนที่ “พูดได้และพูดเป็น” นั้น จึงต้องเรียนการพูด

จากเหตุผลดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูสอนภาษาไทยโดยตรง มีความตระหนักถึงการสอนทักษะการพูด เพื่อนำผู้เรียนให้พัฒนาทักษะการพูดให้ก้าวไกลที่สุด ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการสอนทักษะการพูดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ด้วยเล็งเห็นว่า ทักษะการพูดนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อชีวิตประจำวันของผู้เรียน การสอนทักษะการพูดในระดับปริญญาตรี เน้นการให้รู้จักการใช้ถ้อยคำเหมาะสมกับบุคคล เวลา และสถานที่ ผู้เรียนควรจะได้ฝึกฝนโดยอาศัยหลักวิชาการพูดอันประกอบด้วยกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่สามารถเรียนรู้และฝึกปฏิบัติได้ เพื่อจะเกิดประโยชน์อย่างเต็มที่ จึงเป็นเรื่องที่น่าศึกษาค้นคว้าและวิจัยต่อไป

นอกจากเหตุจูงใจดังกล่าวแล้ว จากการสังเกตและสนทนาซักถามความเห็นจากครูที่สอนภาษาไทยหลายคนในเรื่องการสอนทักษะการพูด ส่วนใหญ่จะให้ความสนใจกับการสอนทักษะการพูดน้อยมาก มักสนใจเรื่องการอ่านและการเขียนเป็นส่วนใหญ่ อีกทั้งปัจจุบันงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพูดโดยตรงก็มีไม่มากนัก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสำรวจสภาพการสอนทักษะการพูด และศึกษาถึงปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการสอนทักษะการพูดในระดับปริญญาตรี ผู้วิจัยคาดหมายว่า การศึกษาครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาและปรับปรุงการเรียนการสอนทักษะการพูดในระดับปริญญาตรีให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการสอนทักษะการพูด ปัญหา และอุปสรรคของการใช้หลักสูตร ประมวลการสอน เอกสารประกอบการเรียนการสอนทักษะการพูด และการวัดผลประเมินผลทักษะการพูดตามหลักสูตรระดับปริญญาตรี

2. เพื่อศึกษาในด้านความเพียงพอของการใช้อุปกรณ์ ตลอดจนกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนของครูในการสอนทักษะการพูด

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่เรียนรหัสวิชา 01-310-009 ศิลปะการพูด ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 รวมจำนวน 362 คน จากผู้ที่เรียนสาขาเทคโนโลยีการถ่ายภาพและภาพยนตร์ ชั้นปีที่ 2 (กลุ่ม 1) 46 คน สาขาเทคโนโลยีการถ่ายภาพและภาพยนตร์ ชั้นปีที่ 2 (กลุ่ม 2) 48 คน สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ชั้นปีที่ 2 (กลุ่ม A) 41 คน สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ชั้นปีที่ 2 (กลุ่ม B) 42 คน สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ชั้นปีที่ 2 (กลุ่ม C) 36 คน สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ชั้นปีที่ 2 (กลุ่ม D) 40 คน สาขาเศรษฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ ชั้นปีที่ 1 (กลุ่ม A) 55 คน สาขาเศรษฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ ชั้นปีที่ 1 (กลุ่ม B) 54 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ จำนวน 109 คน ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการร้อยละของประชากรเป็นตัวกำหนด (ส่งศักดิ์ ทิตาราม และคณะ, 2556, หน้า 3-20) ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 25-30 แล้วจึงสุ่มแบบง่าย ด้วยวิธีการจับสลาก

3. กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอน ได้แก่ ผู้สอนวิชาภาษาไทยจากภาควิชาภาษาตะวันออก สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวน 7 คน ได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง

คำจำกัดความในการวิจัย

ทักษะการพูด ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง การเรียนการสอนตลอดจนการฝึกฝนการพูดของนักศึกษาปริญญาตรี ที่เรียนรหัสวิชา 01-310-009 ศิลปะการพูด

นักศึกษาระดับปริญญาตรี หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ที่เรียนรหัสวิชา 01-310-009 ศิลปะการพูด ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่กำลังสอนวิชาภาษาไทยหรือเคยสอน รหัสวิชา 01-310-009 ศิลปะการพูด ในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี หมายถึง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ตำบลคลองหก อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ที่เรียน รหัสวิชา 01-310-009 ศิลปะการพูด ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 8 กลุ่ม รวม 362 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่เรียนรหัสวิชา 01-310-009 ศิลปะการพูด จำนวน 109 คน ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์กลุ่มประชากรจำนวนหลักร้อย และใช้กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 25-30 แล้วจึงสุ่มแบบง่ายด้วยวิธีการจับสลาก โดยการใช้สัดส่วนดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่ม	รายการ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มที่ 2	สาขาเทคโนโลยีการถ่ายภาพและภาพยนตร์ ชั้นปีที่ 2 (กลุ่ม 1)	46	14
กลุ่มที่ 3	สาขาเทคโนโลยีการถ่ายภาพและภาพยนตร์ ชั้นปีที่ 2 (กลุ่ม 2)	48	14
กลุ่มที่ 5	สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ชั้นปีที่ 2 (กลุ่ม A)	41	12
กลุ่มที่ 6	สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ชั้นปีที่ 2 (กลุ่ม B)	42	13
กลุ่มที่ 7	สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ชั้นปีที่ 2 (กลุ่ม C)	36	11
กลุ่มที่ 8	สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ชั้นปีที่ 2 (กลุ่ม D)	40	12
กลุ่มที่ 10	สาขาเศรษฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ ชั้นปีที่ 1 (กลุ่ม A)	55	17
กลุ่มที่ 11	สาขาเศรษฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ ชั้นปีที่ 1 (กลุ่ม B)	54	16
	รวม	**362**	**109**

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามจำนวน 2 ชุด เพื่อใช้กับครูผู้สอนวิชาภาษาไทย และนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยแบ่งเป็นแบบสอบถามสำหรับครูผู้สอนภาษาไทย 1 ชุด และนักศึกษาระดับปริญญาตรี 1 ชุด แบบสอบถามทั้ง 2 ชุด เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ แบบปลายเปิด และแบบประมาณค่า

3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 สร้างแบบสอบถาม 2 ชุด สำหรับครู 1 ชุด และนักศึกษา 1 ชุด โดยอาศัยแนวการสร้างจากหนังสือและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

3.2 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อประเมินความเหมาะสมของเนื้อหา ภาษาที่ใช้ และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.3 ตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้กับครูผู้สอน วิชาภาษาไทย จำนวน 3 คน และนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวน 10 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

3.4 นำผลการทดลองมาวิเคราะห์ ปรับปรุงเพื่อให้เกิดความเหมาะสมเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ พร้อมที่จะนำไปใช้ต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปส่งให้กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ตามวัน และเวลาที่กำหนด และรับแบบสอบถามกลับเมื่อกลุ่มตัวอย่างตอบเสร็จ ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจากครู 7 ฉบับ และนักศึกษาทั้งหมด 109 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4.2 ตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามตอนที่ 1, 2, 3 และ 4 มาแจกแจงความถี่ของคำถามแต่ละข้อ และเปลี่ยนเป็นค่าร้อยละ ของคะแนนความคิดเห็น แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

4.3 หาค่าเฉลี่ย $(\bar{x})$ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) ของคะแนนความคิดเห็นที่ได้จากแบบสอบถาม แล้วนำแบบสอบถามตอนที่ 5 ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (open-ended) ถามปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนทักษะการพูด ของครูผู้สอนและนักศึกษาผู้ตอบคำถาม นำมารวบรวมเรียบเรียงปัญหาและข้อเสนอแนะ

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การหาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถาม ใช้วิธีของ กาญจนา วัฒายุ (2544, หน้า 94) ; บุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 104-106)

5.2 เมื่อได้ค่าเฉลี่ยแล้วนำมาเทียบอันดับ โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และใช้เกณฑ์แปลความหมายจากวิธีของ กาญจนา วัฒายุ (2544, หน้า 94) ; บุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 103)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัญหาการสอนทักษะการพูดของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มีข้อสรุปผลการวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการสอนทักษะการพูด ปัญหาและอุปสรรคของการใช้หลักสูตร ประมวลการสอน เอกสารประกอบการเรียนการสอนทักษะการพูด และการวัดผลประเมินผลทักษะการพูดตามหลักสูตรระดับปริญญาตรี

ผลการวิจัย ทักษะการพูดมีความสำคัญมาก สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ สภาพการสอนทักษะการพูด ครูส่วนใหญ่ที่สอนวิชานี้เนื่องจากได้รับมอบหมายจากผู้รับผิดชอบของรายวิชาให้สอน และมีในหลักสูตรจึงต้องสอน ปัญหาและอุปสรรคของการใช้หลักสูตร ประมวลการสอน เอกสารประกอบการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลทักษะการพูด ได้แก่ ครูและนักศึกษาเห็นว่าเนื้อหาไกลตัวผู้เรียน และ มากเกินไป มีความซ้ำซ้อน ไม่น่าสนใจ การวัดผลประเมินผลทักษะการพูด ครูมีโอกาสวัดผลได้น้อยครั้งและไม่มีเวลาวัดผลได้ทันที ครูมีเวลาฝึกน้อยเกินไป

2. เพื่อศึกษาในด้านความเพียงพอของการใช้อุปกรณ์ตลอดจนกิจกรรมประกอบการเรียนการสอนของครูในการสอนทักษะการพูด

ผลการวิจัย ครูใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนทักษะการพูดในระดับปานกลาง ปัญหาการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการพูด คือ จำนวนผู้เรียนในชั้นมีมากเกินไป ไม่สามารถฝึกได้ทั่วถึง สภาพห้องเรียนไม่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมบางอย่าง

อภิปรายผล

ผู้วิจัยขอนำเสนออภิปรายผลเป็น 2 ตอน คือ อภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูล และอภิปรายผลการวิจัยเพิ่มเติม

ก. อภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้พบปรากฏว่ามีข้อมูลหลายประการที่ใกล้เคียงกับผู้วิจัยอื่นๆ กล่าวคือ

1. ในด้านที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่า วิชาที่ครูผู้สอนภาษาไทยชอบสอนมากที่สุด คือ กลุ่มทักษะภาษา รองลงมา คือ ชอบสอนกลุ่มวรรณคดี ส่วนกลุ่มวิชาที่นักศึกษาชอบเรียนมากกว่าวิชาอื่น ๆ คือ กลุ่มวรรณคดี รองลงมา คือ กลุ่มทักษะภาษา ในการสอนทักษะการพูดซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวิชาการใช้ภาษา จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่า ทั้งครูผู้สอนและนักศึกษาต่างมีความเห็นว่าวิชาทักษะการพูดเป็นวิชาที่มีความสำคัญมาก จึงเป็นที่น่ายินดีที่ทั้งครูและนักศึกษาต่างตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนการสอนทักษะการพูด

2. ในด้านปัญหาการเรียนการสอนทักษะการพูดในระดับปริญญาตรี ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าตามความคิดเห็นของครูผู้สอนและนักศึกษาต่างเห็นว่า ความมุ่งหมายและเนื้อหาทักษะการพูดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรนั้น มีความชัดเจนโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา ครูส่วนใหญ่เห็นว่า เนื้อหาไกลตัวผู้เรียนเกินไปและไม่น่าสนใจ ส่วนนักศึกษาเห็นว่าเนื้อหามากเกินไป ทำให้เรียนไม่ทัน การที่ครูและนักศึกษาต่างเห็นว่า เนื้อหาไกลตัวผู้เรียน และมากเกินไป ไม่น่าสนใจ ตลอดจนเห็นว่ามีเวลาฝึกไม่เพียงพอทำให้เรียนไม่ทัน เป็นเรื่องที่ครูจะต้องหาทางแก้ไขพิจารณาเลือกเนื้อหาที่จะนำมาใช้สอนเป็นขั้นตอน และไม่ควรใช้เนื้อหาซ้ำ ๆ มาสอนในระดับชั้นปีต่าง ๆ ควรเลือกให้แตกต่างกันไป

3. ปัญหาเรื่องวิธีการสอน กิจกรรม และการวัดผลทักษะการพูด ผลการวิจัยพบว่า ครูส่วนใหญ่เห็นว่า ปัญหาการสอนทักษะการพูดในด้านนี้ คือ จำนวนผู้เรียนในชั้นมีมากเกินไป ฝึกผู้เรียนเป็นรายคนไม่ได้

และนักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า ฝึกผู้เรียนเป็นรายคนไม่ได้เพราะจำนวนผู้เรียนในชั้นมีมากเกินไปเช่นเดียวกัน ซึ่งจากการวิจัยครั้งนี้ ปัญหาที่พบในการสอนทักษะการพูดที่สำคัญคือ ผู้เรียนไม่มีเวลาฝึก ครูส่วนใหญ่ตอบว่า ผู้เรียนมีเวลาฝึกทักษะการพูดน้อยเกินไป ปัญหาด้านไม่มีเวลาฝึกนักเรียนให้ทั่วถึงนี้ ตรงกับการวิจัยของปรียา หิรัญประดิษฐ์ (2520, หน้า 69) ที่พบว่า ครูมีเวลาฝึกนักเรียนน้อยเกินไป นักเรียนขาดความเชื่อมั่นในตนเองในเวลาพูด จึงทำให้เรียนไม่ได้ดี หากผู้เรียนได้รับการฝึกสม่ำเสมอ และฝึกสิ่งที่มีความหมายแก่ผู้เรียนจะทำให้คล่องขึ้นและไม่กลัว

ในด้านการวัดผลนั้น ครูและนักศึกษาต่างเห็นพ้องต้องกันว่า ปัญหาในการวัดผลคือ มีโอกาสวัดผลการพูดได้น้อยครั้ง ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจาก จำนวนผู้เรียนในชั้นมากเกินไป ไม่สามารถฝึกได้ทั่วถึง ครูมีเวลาน้อยจึงไม่มีโอกาสวัดผลและแก้ไขข้อบกพร่องของนักศึกษาได้เป็นรายบุคคล ซึ่งปัญหานี้ถ้าหากครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกพูดบ่อย ๆ ครั้ง และวัดผลโดยทันที ก็จะช่วยให้ผู้เรียนได้ปรับปรุงข้อบกพร่องของตนเอง และช่วยให้การสอนทักษะการพูดมีประสิทธิภาพดีขึ้น

4. ในด้านปัญหาเกี่ยวกับลักษณะของห้องเรียนที่จะใช้จัดกิจกรรม ตลอดจนอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอนทักษะการพูด ครูภาษาไทยและนักศึกษาต่างเห็นว่า ลักษณะของห้องเรียนไม่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมบางอย่าง การวิจัยของผู้วิจัยพบว่า การที่ครูและนักศึกษามีความเห็นตรงกันว่า ครูใช้อุปกรณ์การสอนโดยเฉลี่ย อยู่ในระดับปานกลาง จึงเป็นเรื่องที่ครูผู้สอนควรจะได้ร่วมมือกันแก้ไข โดยจัดหาอุปกรณ์การสอนทักษะการพูดให้เหมาะสมกับการสอน และใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. นอกจากด้านกิจกรรม อุปกรณ์ และการวัดผลแล้ว สิ่งสำคัญที่เป็นปัญหาของตัวครูในการสอนทักษะการพูด คือ ครูส่วนใหญ่ไม่ทราบปัญหาเกี่ยวกับการพูดของผู้เรียน รองลงมาคือ ครูไม่ได้รับการฝึกฝน เพื่อมาเป็นครูสอนการใช้ภาษาโดยเฉพาะ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของจูดิธ แอนน์ รังเคิล (Runkle, 1972, p. 21) ที่ได้กล่าวสรุปผลการทดลองในตอนท้ายว่า ครูที่ได้รับการฝึกฝนเรื่องการสื่อสารเป็นกลุ่ม จะมีความสามารถในการสอนวิชาทักษะการพูดได้เป็นอย่างดี จากงานวิจัยแสดงให้เห็นว่าการจะเป็นครูสอนทักษะการพูดได้ดี ควรจะได้รับการฝึกฝนและมีความรู้ในการสอนวิชานี้ จึงเป็นเรื่องที่ผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาควรนำไปพิจารณา และควรจัดให้มีการให้ความรู้และฝึกฝนการสอนพูดแก่ครูผู้จะสอนภาษาไทยโดยเฉพาะวิชาทักษะภาษาด้านการพูดต่อไป

ข. อภิปรายผลการวิจัยเพิ่มเติม

ทักษะการพูดนั้น เป็นทักษะที่ครูผู้สอนและผู้เรียนต่างเห็นความสำคัญและสนใจ เพราะให้ประโยชน์ต่อผู้เรียนมาก แต่จากสภาพการเรียนการสอนและปัญหาที่วิเคราะห์มาได้ชี้ให้เห็นว่า การสอนทักษะการพูดไม่ได้รับผลเท่าที่ควร ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ

1. ด้านครูผู้สอน สาเหตุที่ครูสอนทักษะการพูดนั้นส่วนใหญ่ตอบว่ามีในหลักสูตรจึงต้องสอน หรือได้รับมอบหมายจากผู้รับผิดชอบรายวิชาให้สอน เมื่อการสอนทักษะการพูดของครูเป็นไปในลักษณะที่ทำตามหน้าที่ การที่ครูจะคิดขวนขวายหาความรู้เพิ่มเติมก็คงมีโอกาสไม่มากนัก เพราะครูส่วนใหญ่ตอบว่ามีหน้าที่พิเศษนอกเหนือไปจากการสอน เช่น เป็นกรรมการอื่น ๆ ภายในมหาวิทยาลัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมของนักศึกษา และมีหน้าที่พิเศษอื่น ๆ อีก แสดงว่า แม้ครูจะเห็นความสำคัญของวิชานี้ก็ตาม แต่ครูก็ยังไม่พร้อมสำหรับการสอนทักษะการพูดให้ได้ผลเต็มที่ ซึ่งเป็นเรื่องที่จะต้องรีบแก้ไข เพราะตัวครูเป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่ง ที่จะทำให้การเรียนการสอนพูดประสบความสำเร็จ

2. ด้านเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาของการเรียนการสอนทักษะการพูดในแต่ละชั้นปีนั้น แม้จะเอื้อให้ผู้เรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และสอดคล้องกับหลักสูตรแล้ว แต่ก็ยังมีความซ้ำซ้อน น่าเบื่ออยู่บ้าง และนักศึกษามีความเห็นว่าเนื้อหามากเกินไป และมีความสับสน เมื่อมาพิจารณาหลักสูตร ประมวลการสอนแล้วเห็นว่ามีส่วนจริง เช่น รหัส 01-310-001 ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ผู้เรียนจะศึกษาเกี่ยวกับหลักการสื่อสาร ความรู้พื้นฐานการใช้ภาษาไทย ฯลฯ และการพูดในโอกาสต่างๆ ในขณะเดียวกัน รหัส 01-310-009 ศิลปะการพูด ผู้เรียนจะศึกษาหลักการพูด การประเมินผลการพูด การอภิปราย และการพูด ในโอกาสต่างๆ ซึ่งเนื้อหาในแต่ละรายวิชาดังกล่าวนี้ มีความซ้ำซ้อนกันอยู่บ้าง ดังนั้น เนื้อหาเหล่านี้ จึงควรมีการจัดให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและเหมาะสมกับชั้นปีที่ศึกษา

3. ในการสอนทักษะการพูดนั้น ครูควรจะชี้แจงความมุ่งหมายในการสอนให้นักศึกษาทราบก่อนการเรียน และชี้ให้เห็นประโยชน์ของการเรียนทักษะนี้ เพราะถ้านักศึกษาเห็นความสำคัญและคุณค่าของการเรียน ย่อมจะเกิดความสนใจมากขึ้น และพยายามร่วมกิจกรรมการเรียน สำหรับเนื้อหาที่ครูควรเน้นในการสอนเป็นส่วนใหญ่ คือ การฝึกสำเนียงพูดให้ถูกต้องชัดเจน ฝึกตอบคำถาม และฝึกมารยาทในการพูด และ การฟัง เนื้อหาเหล่านี้เป็นเนื้อหาสำคัญที่ครูควรเน้น ในการสอนพูดนั้นครูควรเริ่มฝึกจากสิ่งที่ง่าย ๆ ก่อน แล้วจึงฝึกสิ่งที่ยากขึ้นไปตามลำดับ ผู้เรียนจะได้เห็นความสำเร็จของตนและมีกำลังใจฝึกต่อไป

4. ด้านวิธีสอนนั้น มีข้อขัดแย้งระหว่างครูกับนักศึกษา กล่าวคือ ครูตอบว่าวิธีการที่ครูใช้สอน คือ ให้ผู้เรียนเสนอผลงาน ซักถาม หรืออื่น ๆ รองลงมา คือ ผู้สอนใช้สื่อ-อุปกรณ์อื่น ๆ แต่นักศึกษาส่วนใหญ่ตอบว่า วิธีการที่ครูใช้ในการสอนทักษะการพูด คือ ใช้สื่อ-อุปกรณ์อื่น ๆ รองลงมา คือ ครูใช้การบรรยายแล้วผู้เรียนเสนอผลงาน ซักถาม หรืออื่น ๆ ซึ่งวิธีการดังกล่าวมาแล้ว เป็นวิธีการที่ได้ผลไม่ดีนัก เพราะการเรียนวิชาทักษะให้ได้ผลนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการฝึกฝนอย่างพอเพียงและทั่วถึง การใช้วิธีบรรยายต่าง ๆ ครูควรทำในชั่วโมงแรก ๆ เท่านั้น ต่อจากนั้นควรจะเป็นการสาธิตบ้าง และให้นักศึกษาออกมาฝึกปฏิบัติให้มากที่สุด ที่สำคัญคือ ควรให้นักศึกษาออกมาฝึกทุกคน มิใช่ให้ออกมาฝึกปฏิบัติเพียงบางคนอย่างที่กระทำอยู่ นับเป็นข้อที่ควรจะต้องแก้ไขต่อไป

5. การใช้อุปกรณ์การสอน และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรนั้น อยู่ในระดับปานกลาง การใช้อุปกรณ์การสอน ครูควรจัดหาอุปกรณ์การสอนทักษะการพูดให้เหมาะสมกับการสอนและใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โสตทัศนูปกรณ์ที่สามารถจะช่วยในการสอนได้มีหลายอย่าง เช่น เครื่องบันทึกเสียง ไมโครโฟน ภาพยนตร์ วีดิทัศน์ ซีดีต่างๆ เป็นต้น การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งในระดับอุดมศึกษา สถาบันการศึกษาแต่ละสถาบัน จะจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรขึ้นเองตามแนวทางที่สถาบันกำหนดไว้ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างทั่วถึง และควรมีความมุ่งหมายเฉพาะเพื่อมุ่งส่งเสริมให้นักศึกษาได้รับความรู้เป็นกิจกรรมที่เสริมในหลักสูตรให้สมบูรณ์ขึ้น ตลอดจนตระหนักถึงความสำคัญที่นักศึกษาจะนำไปใช้ในสังคม ดังนั้นครูจึงควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนให้เหมาะสมกับวัย มีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมผู้เรียนโดยตรง และต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนดำเนินงานจัดกิจกรรมด้วยตนเองแบบประชาธิปไตย ตลอดจนต้องคำนึงถึงความสามารถของผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เพื่อให้ผู้เรียนได้รับผลประโยชน์จากการเรียนมากที่สุด

6. ความเห็นเกี่ยวกับอัตราเวลาเรียนทักษะการพูด ที่ว่า มีความเหมาะสมในระดับปานกลางนั้น สถาบันการศึกษา คณะ ภาควิชา ควรเป็นผู้แก้ไขปรับปรุงหลักสูตร กำหนดให้เรียนทักษะภาษา โดยกำหนดเวลาเรียนให้มากขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับทักษะการพูด และความต้องการของผู้เรียนจึงนับเป็นข้อที่จะต้องแก้ไขต่อไป

7. ปัญหาการสอนทักษะการพูดนั้นมีหลายด้าน ซึ่งแต่ละด้านจะกล่าวเฉพาะปัญหาสำคัญเท่านั้น กล่าวคือ

7.1 ปัญหาเกี่ยวกับครูผู้สอน ได้แก่ ครูผู้สอนไม่ทราบปัญหาเกี่ยวกับการพูดของผู้เรียน และครูไม่ได้รับการฝึกฝนเพื่อมาเป็นผู้สอนทักษะการพูดโดยเฉพาะ ด้วยเหตุนี้เองจึงมีนักศึกษาตอบว่าการสอนของครูน่าเบื่อ ความจริงแล้วการสอนทักษะการพูดเป็นเรื่องที่สอนยาก ครูจะต้องรู้หลักการ อีกทั้งควรได้รับการฝึกฝนมาพอควรจึงจะสามารถสอนอย่างได้ผล ตัวครูต้องเป็นตัวอย่างแก่ผู้เรียน ปัญหานี้อาจช่วยได้โดยการที่ผู้จัดการรายวิชาและครูร่วมมือกัน เช่น ส่งครูไปรับการอบรม หรือผู้จัดการรายวิชาจะเป็นผู้อบรมให้แก่ครูผู้สอน อาจเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาร่วมให้คำแนะนำก็ได้ ตัวครูก็ควรจะค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ซึ่งจะได้ประโยชน์แก่ตนเองและผู้เรียนด้วย

7.2 ปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา ด้านเนื้อหาที่ซ้ำซ้อน และคล้ายคลึงกันนั้นมีส่วนจริง รวมทั้งเนื้อหามากเกินไป ทำให้เรียนไม่ทันด้วยเพราะมีเวลาน้อย เรื่องนี้ควรจะแก้ไขหลักสูตรประมวลการสอนตลอดจนเพิ่มเวลาสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาด้วย แต่อย่างไรก็ตาม ในสภาพที่เป็นอยู่ครูควรหาทางบรรเทาปัญหานี้ลงบ้าง เช่น ร่วมกันวางแผนกับผู้จัดการรายวิชา หรือผู้สอนรายวิชาเดียวกัน เพื่อให้การสอนแต่ละชั้นปี ไม่ซ้ำซ้อน ลดเนื้อหาที่คล้ายคลึงกันลงบ้าง เรียงตามลำดับความยากง่าย และความสำคัญของเนื้อหา และหากได้สอนแบบบูรณาการในกลุ่มวิชาภาษาไทย หรือเป็นการบูรณาการระหว่างวิชาต่าง ๆ จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ เจตคติ และการกระทำที่เหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนอย่างแท้จริง

7.3 ปัญหาเกี่ยวกับวิธีสอน กิจกรรม และอุปกรณ์ ที่สำคัญคือฝึกนักศึกษาเป็นรายบุคคลไม่ได้ เพราะผู้เรียนในชั้นมีมากเกินไป ควรแก้ไขโดยเพิ่มเวลาเรียนให้มากขึ้น ถ้าทำไม่ได้ครูอาจช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทุกคนโดยใช้เวลาว่าง หรือคาบอิสระ หรือเท่าที่โอกาสจะอำนวย เพราะการฝึกเป็นรายบุคคล จะทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึก และครูจะได้แก้ไขข้อบกพร่องของแต่ละคนได้ ส่วนด้านปัญหาสภาพห้องเรียนไม่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมบางอย่าง และขาดตำราและวัสดุอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนั้น เป็นหน้าที่ของหัวหน้าผู้ประสานงานรายวิชาจะหาทางแก้ไขต่อไป

7.4 ปัญหาด้านวัดผล ที่ตอบว่ามีโอกาสวัดผลได้น้อยครั้ง และไม่มีโอกาสวัดผลได้ทันทีนั้น ปัญหานี้อาจเนื่องมาจากมีจำนวนคาบเวลาที่สอนน้อย ควรประชุมปรึกษากับฝ่ายผู้ประสานงาน เพื่อแก้ไขปัญหาต่อไป ในส่วนที่ตอบว่า ยังขาดแคลนอุปกรณ์การวัดผล เรื่องนี้ครูจะต้องเสนอความต้องการไปยังผู้บริหารให้จัดหาให้ ส่วนปัญหาที่ตอบว่าครูไม่มีโอกาสวัดผลในทันที ครูต้องปรับปรุงถึงวิธีการวัดผลทักษะการพูด และวางหลักเกณฑ์ในการวัดผลของตนเองด้วย

7.5 ปัญหาด้านผู้เรียน ได้แก่ ผู้เรียนมีเวลาฝึกทักษะการพูดน้อยเกินไป ก็อาจแก้ไขได้โดยหาเวลาในคาบว่าง ในคาบกิจกรรมอิสระ หรือฝึกพูดโดยบูรณาการกับวิชาอื่น ๆ ปัญหาที่ผู้เรียนไม่เห็นความจำเป็น และประโยชน์ในการเรียนทักษะการพูดนั้น เป็นหน้าที่ที่ครูผู้สอนจะต้องหาวิธีการที่จะทำให้ผู้เรียนตระหนักและรู้ถึงประโยชน์ของการเรียนทักษะการพูด ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างมาก

ก็น่าจะทำให้ผู้เรียนหันมาสนใจและพร้อมที่จะฝึกพูด ในส่วนปัญหาการที่ผู้เรียนขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ทำให้เรียนไม่ได้ดีนั้น ครูสามารถช่วยได้ โดยฝึกให้ผู้เรียนเตรียมตัวให้พร้อมก่อนพูด นอกจากนี้ ครูควรส่งเสริมให้กำลังใจแก่ผู้เรียนที่พูดได้ไม่ดี โดยเอาใจใส่ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องให้เป็นพิเศษเป็นการส่วนตัว และชมเชยพัฒนาการทางการพูดของผู้เรียนทุกครั้ง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะแก่สถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา

1.1 สถานศึกษา ภาควิชา สาขาวิชา ควรส่งเสริมให้มีการเขียนตำรา หรือคู่มือครูที่ใช้ประกอบการสอนทักษะการพูดมากขึ้น

1.2 สถานศึกษา ภาควิชา สาขาวิชา ควรจัดการอบรมหรือให้คำแนะนำแก่ครูสอนภาษาไทยโดยเฉพาะ เพื่อให้ครูมีความรู้ในการสอนทักษะการพูด

1.3 สถานศึกษา ภาควิชา สาขาวิชา ควรเห็นคุณค่าของการเรียนการสอนทักษะการพูด โดยการสนับสนุนในด้านอุปกรณ์ สถานที่ และอำนวยความสะดวกทุกวิถีทางแก่ครู เพื่อให้การเรียนการสอนทักษะการพูดมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.4 ผู้บริหารควรเห็นความสำคัญ และให้การสนับสนุนกิจกรรมการพูด เพื่อเสริมทักษะการพูดของนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะแก่ผู้จัดการรายวิชา และครูผู้สอนภาษาไทย

2.1 หัวหน้าภาควิชา ผู้จัดการรายวิชา และครูผู้สอนภาษาไทย ควรเป็นผู้มองเห็นคุณค่าของการสอนทักษะการพูด ด้วยการใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมและพยายามคิดค้นในด้านกิจกรรม เพื่อให้การสอนทักษะการพูดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 หัวหน้าภาควิชา ผู้จัดการรายวิชา ควรสนับสนุนให้ครูรู้จักใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนโดยอำนวยความสะดวกในด้านการใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ จัดซื้อจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้พร้อม

2.3 ครูควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับการสอนทักษะการพูด กิจกรรมเกี่ยวกับการฝึกทักษะการพูด ได้แก่ การพูดในโอกาสต่าง ๆ ในสังคม การพูดของพิธีกรหรือผู้ดำเนินรายการ การเป็นผู้อ่านข่าวหรือผู้ประกาศข่าว การสัมภาษณ์ เป็นต้น

2.4 ครูควรจัดกิจกรรมการสอนพูด ให้สัมพันธ์กับรายวิชาอื่น ๆ ในกลุ่มภาษาหรือวรรณกรรม โดยพยายามสอดแทรกเข้าไปเท่าที่จะทำได้

2.5 ครูควรจัดลำดับเนื้อหาการสอนให้เป็นขั้นตอน ควรเลือกเรื่องที่เป็นที่สนใจหรือเรื่องที่ผู้เรียนมีประสบการณ์มาพูด

2.6 ครูควรตั้งหลักเกณฑ์ไว้ว่ามีอะไรบ้างที่ครูประสงค์จะให้ผู้เรียนได้จากการฝึกทักษะการพูด และชี้แจงให้ทราบหลักเกณฑ์นั้น นอกจากครูจะวัดผลเองแล้วควรแนะให้ผู้เรียนรู้จักวัดผลการพูดของตนเองด้วย

2.7 ครูควรสำรวจผู้เรียนเป็นรายบุคคลว่า ใครมีข้อบกพร่องในการพูด ครูควรให้คำแนะนำ พยายามแก้ไขข้อบกพร่องของผู้เรียน และมีการฝึกซ้อมพูดเพื่อระงับความประหม่าให้ได้

2.8 จัดการพูดให้เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรนอกเวลาเรียน เช่น มีการโต้วาที เชิญวิทยากรมาพูด เป็นต้น

3. ข้อเสนอแนะแก่ผู้เรียน

3.1 ผู้เรียนควรเห็นประโยชน์และคุณค่าของการเรียนทักษะการพูดและเต็มใจที่จะร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการสอนทักษะการพูด

3.2 ควรเป็นผู้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ศึกษาค้นคว้า และอ่านหนังสือเพิ่มเติมเกี่ยวกับทักษะการพูด เมื่อมีเวลาว่างควรฝึกหัด พูดแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง

3.3 ผู้เรียนควรให้ความร่วมมือในการเรียนการสอนทักษะการพูด โดยสนใจและตั้งใจฝึกฝนทักษะพูดในเวลาเรียนอย่างดี จึงจะทำให้ประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย

3.4 หลังจากฝึกฝนทักษะการพูดแล้ว ผู้เรียนควรจะวัดผลตนเองทุกครั้งว่า ได้ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการพูดเพียงใด และควรฝึกวัดผลการพูดของเพื่อนอย่างมีมารยาท และมีใจเป็นกลางด้วย

3.5 ผู้เรียนควรมีส่วนช่วยเสนอความคิดเห็น และข้อปรับปรุงในการจัดกิจกรรมการสอน เพราะผู้เรียนเป็นผู้ร่วมกิจกรรม ย่อมเห็นข้อบกพร่อง ปัญหา ในอันที่จะปรับปรุงกิจกรรมการสอนทักษะการพูดให้สอดคล้องกับความสนใจ วัย และสนองตามความต้องการของผู้เรียนได้ดีอีกด้วย

4. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

4.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับ ทัศนคติของผู้เรียนต่อทักษะการพูดในระดับชั้นปีอื่น ๆ ว่า ผู้เรียนมีความสนใจและไม่สนใจต่อการเรียนการสอนวิชานี้อย่างไร ในเรื่องเกี่ยวกับวิธีสอนของครู เนื้อหา อุปกรณ์และกิจกรรมต่าง ๆ ที่ใช้ในการเรียนการสอนทักษะการพูด

4.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับ “ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการสอนทักษะการพูดในระดับอุดมศึกษา” ว่า ครูผู้สอนประสบความสำเร็จเพียงใด มีปัญหาหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอนทักษะการพูดที่จะแนะแนวทางให้แก่ครูผู้สอนต่อไปอย่างไร

4.3 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับ “การตั้งจุดมุ่งหมายการเรียนรู้ของการเรียนการสอนทักษะการพูดในระดับอุดมศึกษา” เพื่อเป็นเครื่องช่วยในการสอนทักษะการพูดต่อไป

4.4 ควรมีการวิจัยหาความสัมพันธ์ระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการพูดกับสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาภาษาไทย เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทักษะการพูดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4.5 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถด้านความเข้าใจในการพูดของนิสิต/นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ

4.6 ควรทดลองวิธีการสอนพูดแบบใหม่ ๆ เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงการสอนทักษะการพูดให้ดีขึ้น

บรรณานุกรม

กาญจนา วัฒายุ. (2544). ***การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน.*** กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ.

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และวีรวัฒน์ อินทรพร. (2556). ***ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร.*** นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ฉัตรวรุณ ตันนะรัตน์. (2546). ***การพูดเบื้องต้น.*** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2556). "ทักษะเพื่อการสื่อสารตามจุดประสงค์ของหลักสูตรภาษาไทย" ใน ***เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนภาษาไทย หน่วยที่ 1-8.*** นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. (2529). ***การพัฒนานวัตกรรมเสริมทักษะการเรียนการสอนภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.*** ปริญญานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ธิดา โมสิกรัตน์. (2556). "การฟังและการพูดในการสื่อสาร" ใน ***เอกสารการสอนชุดวิชาการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร หน่วยที่ 1-7***. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

นพดล จันทร์เพ็ญ. (2557). ***หลักการใช้ภาษาไทย.*** กรุงเทพมหานคร : เจเนซิส มีเดียคอม.

นิตยา กาญจนะวรรณ. (2551). ***ปัญหาการใช้ภาษาไทย.*** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). ***การวิจัยเบื้องต้น.*** กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

ปรียา หิรัญประดิษฐ์. (2520). ***ปัญหาการสอนทักษะพูดในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น.*** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรทิพย์ พุกผาสุก. (2556). "ปัญหาการใช้ภาษาไทย" ใน ***ประมวลสาระชุดวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร หน่วยที่ 1-7***. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2556). "ปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทย" ใน ***เอกสารการสอนชุดวิชาการสอนภาษาไทย หน่วยที่ 9-15.*** นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). ***พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554***. กรุงเทพฯ : นานมีบุคส์พับลิเคชั่นส์.

ลมโชย เจริญวงศ์. (2528). ***การนำเสนอโปรแกรมการจัดกิจกรรมการสอนทักษะการพูดในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.*** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วราภรณ์ ทองสัมฤทธิ์ และวิภาวรรณ อยู่เย็น. (2549). "การพัฒนาทักษะการพูด" ใน ***ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร.*** กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ส่งศักดิ์ ทิตาราม และคณะ. (2556) "ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย" ใน ***เอกสารการสอนชุดวิชา สถิติ วิจัย และประเมินผลการศึกษา หน่วยที่ 1-8***. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

Runkle, J.A. (1972). A Survey of the Small Group Techniques Used in College Beginning Speech Classes. ***Dissertation Abstracts International***. (xerox). Michigan, 32(10)